

Aamurukous hiljaisella viikolla 2020
Urjalan seurakunta
Seppo Pirhonen

Aamulehden silloinen, nykyinen Ylen vastaava päätoimittaja Jouko Jokinen totesi muutama vuosi sitten Urjalassa Pentinkulman päivillä, että lehdet osaavat kertoa, mitä kesän suurilla uskonnollisilla juhlilla tapahtuu: autojonoja, asuntovaunuja, ihmisiä, isoja teltoja, kenttärūkailua, puheita, lauluja jne. Ulkoisesta osataan kirjoittaa, mutta ei itse sisällöstä uskosta.

Poikkeusolot ovat vaikuttaneet meidän kaikkien elämään. Koemmeko nyt hiljaisen viikon jotenkin eri tavoin kuin aikaisemmat. Palmusunnuntain lehdessä oli kyllä pääsiäiskoristeista uutissivulla, mutta ei kuitenkaan pääsisäisen kristillisestä sanomasta. Peittävätkö rairuoho, virpovitsat, suklaamunat tiput ja puput sanoman.

Vai onko niin, että meille käy kuin tarinan opiskelijoille. ”Luennoitsija kiinnitti luentosalin taululle nelikulmaisen valkoisen paperiarkin ja teki arkin keskelle pienen mustan pisteen. Hän kysyi opiskelijoilta, mitä he näkivät.

— Mustan pisteen.

— Eikö kukaan teistä näe isoa valkoista neliötä? kysyi luennoitsija.”

Teologian tohtori Juhani Rekola (1916–1986), joka toimi pääosan urastaan Tukholman suomalaisen seurakunnan pappina kirjoitti kirjan Ruusumaananaista pääsiäisaamuun. Ruusumaanantai on meille suomalaisille melko tuntematon käsite. Saksassa se tarkoittaa laskiaistiistaita edeltävää maanantaita.

Rekolan mukaan nimitys sopii vielä paremmin ristientien alkamisen päivään. ”Ruusut kukkivat Vapahtajan kärsimyksen tiellä. Ruusut, hehkuvanpunaiset, kuvaavat verta ja kärsimystä, uhria ja rakkautta. Ne kuihtuvat kuitenkin, Jäljelle jäävät kuivat oksat, okaat ja piikit. Niistä punotaan ja väännetään orjantappurakruunut. Näin ruusut hehkuvat ja haavoittavat.”

Kirjassa Rekola nostaa esiin seitsemän maljaa. Ruusumaanantaina kärsimyksen, tiistaina, vaikenemisen, keskiviikkona mielivallan, torstaina siunauksen, perjantaina, kuoleman, lauantaina tuonelan ja pääsiäisaamuna elämän maljan.

Kärsimyksen malja: ” Hiljaisella viikolla seuraamme kärsivän Jeesuksen matkaa kohti kuolemaa. Emme ole syvässä hartaudessa tarkkaamassa hänen kärsimystään. Hartaina emme saa katsoa inhimillistä enempää kuin jumalallistakaan kärsimystä. Olemme kysymässä, miten meidän on suhtauduttava omaan, lähimmäistemme ja etäistemme kärsimykseen.”

Vaikenemisen malja: ”Tämä vaikenemisen maailma on meidän maailmamme. Tässä maailmassa me elämme, ja tässä maailmassa me kuolemme. Se on välttämättömyyden maailma meille, emmekä voi sen hämähäyttiä muuttaa kirkkaudeksi. Emme voi pakottaa Jumalaa ilmestymään ja puuttumaan tämän maailman asioihin sillä tavalla kuin toivoisimme, emmekä puhumaan meille ja muille haluamallamme tavalla. Tässä maailmassa Jeesus kärsi ja kuoli. Siinä mekin kärsimme ja kuolemme.”

Mielivallan malja: ”Mielivallan maailma on se maailma, jossa me elämme. Se on meille tässäkin suhteessa välttämättömyyden maailma, Se on sitä Jeesuksen kohtaloon ja asemaan nähden.

Emme voi irrottaa Jeesusta tästä mielivallan maailmasta asettaaksemme hänet korkealle jalustalle, jolla häntä kaikki sukukunnat kunnioittaisivat. Yhäti hän on täällä kärsivä Herran Palvelija. Emme voi vapauttaa itseämme emmekä lähimmäisiämme tämän maailman harmaasta mielisvallasta. Tätä mahtia vastaan meidän on kyllä taisteltava. Vielä tämä maailma on mielivallan maailma. Siinä me elämme ja siinä me kerran kuolemme.”

Siunauksen malja: ”Ehtoollispöydässä olen aina tämän maljan ääressä. Siinä kohtaan jotain näkyvää aineellista, käsinkosketeltavaa ja maistettavaa. Se tekee minut samanaikaiseksi kolmentoista aterian kanssa yläsalissa, vierashuoneessa. Olen kokonaisena mukana: niin Juudas minussa, Pietari minussa ja Tuomas minussa. Mukana on myös anteeksiantava Jeesus. Katson siinä uutta tulevaisuutta kohden. Ehtoollinen tekee minut samanaikaiseksi myös kerran Jumalan valtakunnassa uutena nautittavan aterian kanssa viinipuun hedelmän ääressä. Myös silloin Jeesus on mukana. Aika häviää, ja missä näin tapahtuu, siellä eletään jo iankaikkisuutta.”

Kuoleman malja: ”Kuoleman ongelma ja arvoitus on siinä, että luonnoton on luonnollista ja käsittämätön jokapäiväistä. Olemme aivan mielettömän edessä, ja kuitenkin meidän on pakko elää näillä ehdoilla niin sanottua normaalia elämää.” ”Jeesukselle ei kuoleman välttämättömyys ollut lainkaan ihana. Ei se ole meillekään. Vasta pääsiäisestä voi langeta vapauden valo kuoleman välttämättömyyden ylitse.”

Tuonelan malja: ”Tässä maailmassa meidät haudataan. Edessämme on pitkä pääsiäislauantai. tai ehkä se on lyhyt. Tai ehkä se on ajaton. Jollei haudata loista pääsiäisaamun valo, ei sinne mikään muukaan valo voi hohtaa, Silloin loppu on hiljaisuutta ja mielettömyyttä. Jos loppu on mieletön, on sitä myös alku, on myös kaikki niiden välillä: koko elämä. Silloin on pimeys meidän ympärillämme tihentynyt läpitunkemattomaksi.”

Elämän malja: ”Elämän malja on ylitsevuotavainen malja. Tämä on ihmeellinen malja. Tämä on ihmeellinen vertaus ylösnousemususkosta. Sitä ei ole tarpeen tulkita; sen voi vain elää ja kokea todeksi. Tämä kuva ei puhu lähinnä maljasta, eikä puhu lähinnä viinistä. Siinä on kysymys kuohuvasta tapahtumisesta, jossa rajat särkyvät ja kaikki reunat ja muurit osoittautuvat liian mataliksi. Jotain tällaista on ylösnousemususko. Siinä elävä voi sanoa psalminkirjoittajan mukana: ’Minun maljani on ylitsevuotavainen.’”

Näitkö pisteen? Toisena pääsiäispäivänä voimme nähdä, kuin Emmauksen tiellä kulkeneet, myös pisteen ympärillä olleen valkoisen tai oikeastaan valkeuden. Opetuslapset olivat matkalla Emmauksen kylään. Seuraan liittyi mies, jota he eivät tunteneet ja jolle he kertoivat mitä oli tapahtunut Jerusalemissa pitkäperjantaina ja pääsiäisenä. Vasta perillä illalla he tunnistivat leipää murtaneen Jeesuksen.

Niin mekin usein kuljemme. Emme näe ja huomaa rinnalla kulkevaa Jeesusta, mutta hän näkee meidät. Vain hän voida myös perille.

Rukous tuttu virsi 555 (Oi Herra luoksein jää) ja siitä pois jäänyt säkeistö: ”Katse ei riitä. Sinun sanas vaan. Emmaus-tielle pyydän, että saan iloiten kuulla sen. Nyt pyyntö tää Sä kuule: läks’, Herra luoksein jää!”

Voit kuunnella Rekolan kirjaa Jan Ahosen lukemana Youtubesta laittamalla hauksi. Ruusumaanataista pääsiäisaamuun.